

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreană”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoțana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărandeana” și „Zlăgneana”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 6 August 1905.

Nr. 32.

Conferența Băncilor noastre.*)

IV.

Urmărind firul hotăririlor luate de ultima Conferență a Directorilor Băncilor noastre, și trecând la acest loc peste o chestiune ce privește partea formală a asocierii institutelor române de credit, ajungem la deciziunea Nr. VII din 19 Octomvrie 1905, prin care a fost amânată, „până la alte dispozițiuni” deliberarea unei propuneri, prezentată de Delegațiune în scopul înființării unui *curs practic de contabilitate de bancă*.

Această amânare a fost acceptată de Conferență „în vederea relațiilor schimbate dela 1904 încoace în privința sucreșcenței funcționarilor de bancă”, dar faptul că a fost decretată nu definitiv, ci numai „până la alte dispozițiuni”, lasă să înțelegem, că Conferența la luarea acestei decizii a ținut cont mai mult de speranțele ce le avea pentru viitor, decât de stările reale în fața căror se află. Și experiențele făcute în cei doi ani din urmă, credem că au putut convinge cercurile interesate, că nesiguranta ce se manifestă în deciziunea amintită a ultimei Conferențe, nu este a se reduce la o apăsătoare prea sceptică a situațiunii, ci își are motivele sale binecuvântate.

Dacă nu alta, apoi de sigur experiențele și rapoartele revizorilor experți, cari au intervenit la diferitele institute, vor putea fi o dovadă eclatantă, că motivele cari au îndemnat Delegațiunea Băncilor, la timpul său, să propună înființarea unui *curs practic de contabilitate*, nicidecât nu au încetat și nu au fost alterate prin progresul ce l-am făcut pe teren financiar, întru atât ca astăzi Băncile noastre să nu mai simtă trebuința de a-și câștiga un corp de funcționari mai bine quali-

ficați în practica serviciului tehnic și de contabilitate.

Dincontră, chiar observările organelor amintite, au dovedit din nou și în mod eclatant, că în multe locuri calificațiunea funcționarilor dela Băncile noastre, nici pe departe nu satisface trebuințele și pretenziile juste ale institutelor interesate, ci lasă încă atât de mult de dorit, încât ni-se impune datorința serioasă, de a ne asigura cel puțin pentru viitor o sucreșcență de funcționari pentru toate Băncile noastre care să-și câștige cunoștințe mai aprofundate în afacerile de bancă.

Vorbim îndeosebi de Băncile mai mici, și după ce acestea în timpul din urmă s'au înmulțit — de sigur nu în favorul solidității organizațiunii noastre financiare — în măsură extraordinară, chestiunea, de care vorbim a câștigat numai în importanță și a devenit chiar mai gravă decât a fost în trecut.

De aceea credem că Conferenței din ăst-an i-se impune din nou datorința de a reveni asupra acestei decizii și de a căuta căi și mijloace pentru realizarea propuneri ce Delegațiunea a prezentat-o în acest obiect la timpul său.

În vederea deciziiu dilatorie a Conferenței din 1903, Delegațiunea nu a putut lua hotăriri, cari ar fi fost în directă contrazicere cu voința Conferenței, dar având în vedere împrejurarea, că cunoștința mai aprofundată a afacerilor tehnice de contabilitate, astăzi — în urma complicării afacerilor de bancă — a devenit indispensabilă nu numai pentru funcționarii ci și pentru organele administrative și de control ale Băncilor noastre, anume pentru membrii direcțiunilor și comitetelor de supraveghiere, angajați pentru mersul regulat al afacerilor institutelor în a căror frunte au fost puși, atât cu reputațiunea cât și cu averea lor, — a căutat să suplinească pe altă

*) Vezi și articolele din fruntea Nr. 28, 29, 30 și 31.

cale, cel puțin în parte, măsurile propuse în acest obiect Conferenței ultime, dar amânate de aceasta „până la alte dispozițiuni“, și anume a îngrijit, ca doi bărbați de specialitate, bine orientați atât în teorie cât și în praxă, să se angajeze la lucrarea de a pune la dispoziția cercurilor interesate — dacă nu un curs de prelegeri, cel puțin un scurt manual, care în un cadru cât se poate mai restrins să introducă pe toți cei interesați în practica contabilității de bancă.

Putem anunța, că această lucrare, a cărei lipsă a fost mult simțită în timpul mai nou, va fi începută la termin apropiat în revista Băncilor noastre, și spre a fi mai accesibilă cercurilor interesate, se va edita și în broșuri aparte.

Aceste dispozițiuni nu exclud însă, ci reclamă chiar ca Conferența convocată să se ocupe din nou de această chestiune în cadrul propunerilor sale din trecut.

V.

Deciziunea Nr. VIII a Conferenței din anul 1903, părăsește terenul reformelor organice ale Băncilor noastre, și se ocupă cu o chestiune de interes mai ideal, de crearea unui *fond cultural al Băncilor noastre*.

Rezultatele realizate în această direcțiune semnaleză — cu părere de rău trebuie să o constatăm — o directă ignorare a dorințelor și propunerilor formulate de ultima Conferență. dar acest regretabil fapt nicidecât nu ne poate abate dela punctul nostru de vedere din trecut și nu dovedește întru nimic că vederile ultimei Conferențe ar fi fost greșite.

Știm aprecia situațiunea deficilă în care se află Băncile noastre la distribuirea cotei de binefacere a profitului anual, dar cu toate acestea credem că ne-am face vinovați de o adevărată indolență, dacă în vederea acestor greutăți ne-am abate dela hotărîrea luată pe care o aflăm și astăzi tot atât de justificată ca și în trecut.

Neavând ce adaugă la expunerile făcute în acest obiect de organul oficial al Băncilor noastre în presara ultimelor adunări generale, credem că nu va fi fără folos a accentua și cu această ocaziune, în fața noii conferențe, momentele ce justifică deciziunea din Septembrie 1903.

Anume s'a spus la timpul său că în „acțiunea de consolidare, inaugurată în sinul Băncilor românești dela prima Conferență a Directorilor lor, cercurile conducătoare ale institutelor noastre financiare nu au uitat — peste momentele de interes pur practic —

nici de datorințele etice ce se impun Băncilor noastre ca unor instituțiuni naționale.

„Institutele noastre tinere au fost înființate și s'au dezvoltat între împrejurări cu mult prea grele și dintr'un mediu cu mult prea debil în stările lui materiale, decât să se fi putut pune dela început pe bazele ideale, pe cari au fost întemeiate Casele de păstrare germane, și între aceste și cele săsești din Transilvania, cari au fost și în parte au și rămas până în ziua de astăzi instituțiuni pur filantropice.

„Cu toate acestea, în cadrele posibilității, și amăsurat mijloacelor modeste de cari dispun, Băncile românești au ținut cont cu toată seriozitatea și de aceea, că fundatorii lor nu le-au creat și clientela lor nu le-a sprijinit numai în vederea unor scopuri speculative, ci ca instituțiuni chemate a servi interese mari ale poporului nostru și a asigura înaintarea lui în toate direcțiunile. În această conștiință Băncile noastre, mari și mici, îndatăce prin activitatea lor au putut realiza un profit cât de modest, s'au grăbit a face parte din el și intereselor mai superioare și îndeosebi intereselor culturale ale poporului nostru.

„Este un lucru ușor de înțeles și destul de justificat, că la distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere, singuraticile instituite au considerat în primul rând trebuințele cele mai apropiate, cu alte cuvinte: interesele locale. Căci în fine și clientela lor, cel puțin în mare parte se recrutează de pe un teritoriu limitat, din jurul sediului lor, și astfel nu poate fi decât just, ca din profitul realizat în acest cerc să se sprijinească înainte de toate trebuințele aceluiaș public.

„Cu toate aceste Conferențele Băncilor, conduse de vederi mai largi și judecând din un punct de vedere mai înalt, nu au putut ignora nici faptul incontestabil, că Românii din diferitele ținuturi ale țării formează totatătea părți ale unei individualități etnice colective, și ca atari, afară de interesele lor locale, mai au și multe alte interese comune, cari deși nu sunt resimțite atât de nemijlocit, totuș sunt totată de importante pentru întreaga dezvoltare a poporului nostru.

„În firul acestor idei, Conferențele Băncilor au trebuit să ajungă și la aceea convingere, că înaintarea acestor scopuri generale, cari ating mai puțin interesele particulare ale singuraticilor și din această cauză pot conta mai puțin la un sprijin suficient din această parte, — după natura lucrului cade îndeosebi în sarcina individualităților colective, cari nefiind personal interesate în nici

o direcțiune, se pot pune cu mai multă înlesnire pe un punct de vedere mai înalt, și prin urmare mai ușor vor ști apretia importanța intereselor mai ideale ale poporului.

„Pornind din aceste considerațiuni, Conferența din anul 1903, prin hotărîrea sa Nr. VIII, a luat inițiativa pentru înființarea unui fond cultural comun al Băncilor românești, care să se alimenteze an de an din o parte a sumelor ce se vor vota pentru scopuri culturale și de binefacere și vor rămînea disponibile după dotarea scopurilor locale de cari vor voi să îngrijească singuratec instituite prin donațiuni directe.

„A fost lucru foarte rațional, că acest fond s'a pus la libera dispozițiune a celei mai de frunte dintre societățile noastre culturale, la dispozițiunea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, care servește cele mai mari și importante interese naționale-culturale ale poporului nostru, și astfel se putea aștepta că Băncile noastre vor grăbi deja cu ocaziunea adunărilor generale din anul 1904 cu dotarea lui“.

Aceste așteptări însă până acum nu s'au realizat, căci în anul 1904 abia patru dintre Băncile asociate s'au conformat deciziei dela 1903, iar în anul curent nu s'a mai votat nici un singur filer pentru „Fondul cultural al Băncilor române“, încât „Asociațiunea“ conzideră astăzi acest fond de un făt mort.

Este însă fapt, că până în momentul de față militează motive foarte serioase pentru observarea hotărîrilor luate de Conferența ultimă, și în vederea acestor motive Delegațiunea nu poate decât să propună Conferenței o revenire asupra deciziei luate și susținerea ei în întreg textul formulat la anul 1903, text care este următorul:

„Conferența — fără a voi să impună Băncilor românești un angajament formal și obligator — le invită: ca din sumele ce le votează an de an pentru scopuri culturale, o cotă oarecare ce va rămînea disponibilă după dotarea scopurilor de cari însele vor voi să țină seama la distribuirea profitului lor, — să o destineze pentru înființarea unui fond cultural al Băncilor și să o pună la dispozițiunea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, în scopul acoperirii lipsurilor culturale mai arzătoare, fără ca numita Asociațiune să fie îndatorată la capitalizarea fondului“.

Calumnii.

Ziarele șoviniste maghiare, în butul desmințirilor categorice date de atâteaori din partea cercurilor noastre conducătoare, nu incetează a se ocupa în modul cel mai infam de băncile române, despre cari născocesc continuu și cu vădită tendențiositate cele mai imposibile lucruri.

Un exemplu de natura aceasta, de o rară reacredință, ne oferă ziarul „Pesti Napló“ care în numărul său 201 dela 23 Iuliu a. c. sub titlul „Szemléldés“ iată cu ce minciuni și calumnii își nutrește publicul cetitor:

Dacă vine — zice numitul ziar — ici-colea dela periferii câte o jalbă asupra desastroasei activități a băncilor naționalităților, dacă câte un politician mai conștientos se ocupă din când în când cu nizuințele antimaghiare ale „Albinei“, „Victoriei“, „Transilvaniei“ (!) sau ale băncei „Tátrabank“, atunci pentru un timp oarecare opiniunea publică se alarmează; în curând însă oamenii trec peste lucrurile acestea iarăș la ordinea zilei. Cauza este, că aceste agenții politice, ce operează în formă de institute de bani, cad departe de centru. Și zău nu vei afla pe tot teritoriul din Treiscaune (Háromszék) până la Arad și din Caraș-Severin până la Solnoc-Dobăca, unde dominează Românii, precum și în părțile nordice ale țării, pe cari le au în dominațiune Slovaci, o singură proprietate mică, pe care să nu figureze ca creditor hipotecar un institut de bani de al naționalităților. În Slovăcime, în partea nordică a țării, nizuințele antimaghiare mai pot fi în parte contrabalansate prin concurența institutelor de bani maghiare; în Transilvania însă băncile române stau așazicând fără concurență, pentru că bănci maghiare există numai în orașe; din contră nu este în aceasta parte a țării comună cu 6000 de suflete, în care să nu se fi incuibat o cassă de păstrare românească ori o filială a unei bănci mai mari române. Institutele acestea euceresc apoi total populațiunea din ținut; căci pe când banca maghiară este greoaie și scrupuloasă, pe atunci băncile românești contractează orișice fel de afaceri, numai să se poată extinde. Dar o și pot face, căci le curg în abundență mijloacele bănești din România, unde bine se știe, că condițiunea primordială a puterii politice este prosperitatea economică, precum au dovedit-o aceasta cu evidentă succesele lor realizate în ultimele două decenii.

Unde a prins rădăcini o astfel de bancă românească acolo cauza maghiarimii este perdută. La alegerea preotului, a învățătorului, la școală, în afacerile comunale, la alegerea de deputat, colectarea contribuțiilor, cu un cuvânt în toate afacerile, directiva o dă banca, a căreia conducători întreținând legături permanente cu comitetul daco-român, conduc cu foc și sabie întreagă acțiunea; rezultatul este totdeauna, că toate moșiile din ținut ajung pe mâna băncii va-

lache, care ori romanizează total populația ori o constrânge la emigrare. Nepăsarea guvernelor de până acum și ținuta pasivă a organelor administrative au înveninat atât de mult situația, încât organizarea eventualei rezistențe întâmpină cele mai mari greutăți; și dacă în urma situației politice schimbate, noul guvernament pătruns de un spirit mai național, va voi să stârpească acești paraziți incuibați în corpul națiunii, îi va trebui zău multă perseverență și energie pentru înscenarea unei contraacțiuni eficace.

Expoziturile băncilor noastre ipotecare și încercările de colonizare și parcelare nu ajută. Actuala situație politică, ce este drept, nu este favorabilă reformelor în direcția aceasta; dar îndatăce se clarifică situația, prima chemare a partidului politic dominant va trebui să fie, de a intra în activitate pe terenul acesta. Excedentele de cassă de mai multe milioane ale statului sunt depuse fără interese la institutele mari din capitală, fără de a fi puse în serviciul vreunui interes național-economic. Mai bine ar fi când în loc de aceasta guvernele ar întrebuița capitalurile din chestiune pentru salvarea maghiarimii și a micilor moși dela periferii, impedecând lățirea naționalităților.

Aviditatea de pământ a Românilor este extraordinară. La parcelări — o dovedesc exemplele din comitatul Aradului și Cenadului — nici nu se găsească alți cumpărători, ori dacă se află, Românii mai bine urecă prețul, decât ca moșia să ajungă la Șvabi ori Maghiari. Iar micul proprietar nu este în stare a suporta împrumuturile ipotecare scumpe, însemnatele contribuțiuni de stat și aruncuri, fiindcă valorizarea productelor agricole, în urma insuficienței mijloacelor de comunicațiune și a producțiunii mari, este foarte anevoioasă și așa este constrâns a-și vinde moșia, pentru a putea intra în alt ținut ca arândaș. Iar când proprietatea ajunge la vânzare ori parcelare, aici alt cumpărător nu se află, decât numai banca românească, care vânzând apoi moșia parcelată, atrage în puterea sa totodată și conștiința politică a valachului. Pressa se ocupă ici-colea cu cuceririle de teren ale băncilor române, dar povoiul de Lei din țară nimeni nu-l oprește și propaganda daco-română se bucură, văzând cum în statistica realităților ungare se constată an de an, că în anul acesta s'a sporit cu atâtea și atâtea procente pământul arător și pășunile trecute dela Maghiari la Români. Vapoarele de emigranți de altă parte tot transpoartă pe muncitori și poporul țaran în țările transatlantice, iar acasă înțelepții țării, politicianii noștri economici își sfărâmă capul asupra cauzelor emigrațiunii în masă a poporului. Dacă ar merge în Transilvania ar afla număroase sate, cu casele pustite; doar acolo ar mai da de câțiva locuitori, unde firma „Albinei“, „Victoriei“, „Transilvaniei“ ori a altei bănci de a naționalităților, indică, că de aici imparte unul dintre agenții comitetului daco-român Lei pustitori de maghiari. Sunt lucruri triste acestea, dar e timpul suprem, ca nepăsării melancolice de până acum să-i urmeze o contraacțiune energică. În Ungaria se plă-

tesc după depozite spre fructificare $3\frac{1}{2}\%$, prin urmare nu este permis a privi cu nepăsare cum ajung moșiile pe mână străină. Iar dacă capitalurile private și ale întreprinderilor, nu sunt suficiente, trebuie să intre în acțiune statul, căci timp de pierdut nu este, dacă nu cumva voim, ca chiar și pământurile de pe la Seghedin să ajungă pe mâna Românilor. Înainte de aceasta cu 5 ani, încă n'a existat în comitatul Cenadului nici o proprietate românească; astăzi Românii deja posed 30% ale pământurilor, căci banca valachă pretutindenea intră în acțiune cu propria sa politică de cucerire de moșii. Și politicianii români știu deja pe ce se pot baza în această țară, unde argumentul totdeauna a fost: a cui este pământul, a celuiia este țara.

Am putea trece preste aceste insanități, cu cuvintele devenite deja banale: „ne credem dispenzați de orice comentariu“; ținem totuși a releva că nota comună a comunicatelor ziarelor maghiare este că toate acuză institutele de bani ale naționalităților, și în prima linie băncile române, cu urmărirea de scopuri politice antimaghiare, *dovezi acceptabile în direcția aceasta însă nici când n'a produs și nu poate produce nici una, din simplul motiv că nu există.* Prin urmare atât acuza aceasta, cât și aserțiunea că băncile noastre ar lucra cu bani din regatul vecin se reduc la simple produse ale căldurilor caniculare și ale „sezonului de castraveți“ în care tocmai trăim. †

Acțiunea industrială a guvernului în Săcuime.

Săcuii sunt, precum se știe, deja de multă vreme „copiii desmierdați și resfățați“ ai tuturor guvernelor ungare. Oameni interesați în cauză, de cele mai multe ori vânători după câte un os de ros, au știut să țină așa numita „chestie săcuiască“ în permanență la ordinea zilei în opiniunea publică maghiară. Provoacăndu-se în continuu la „înalta misiune națională“ a acestui popor, așezat la periferiile țării, în părțile „expuse“ ale patriei noastre, și la pericolul de cutropire ce afirmative îl amenință din partea Românilor, exploatareii chestiei săcuiești au stors dela stat și până o mulțime de favoruri pe seama acestui popor: s'au construit căi ferate pentru a-i da de lucru și a-i oferi ocaziune de câștig, s'au înființat cu subvenție dela stat mai multe stabilimente industriale, exclusiv pentru Săcuii etc., cu un cuvânt s'a făcut pentru ei mult, cu mult mai mult decât pentru locuitorii altor părți ale țării, nu mai puțin vrednici de sollicitudinea statului. Rezultatul cu toate acestea nu satisface așteptările, celor ce voiesc să dirigeze destinele Săcuilor, căci aceștia și acum, ca și în trecut, continuă a emigra în masă în vecina România și în timpul din urmă și la America.

Cauza, că măsurile luate până acum pentru mântuirea Săcuilor n'au dus la rezultatul dorit, ar fi, după spusa ziarelor maghiare, că acțiunea inițiată pentru întărirea economică a acestui popor n'a fost condusă destul de sistematic.

Astfel fiind, ministrul actual de comerț, îndată după intrarea sa în funcțiune, și-a propus inițierea unei acțiuni în stil mai mare, spre care scop a și făcut imediat preparativele de lipsă.

A edat o lucrare mai mare sub titlul: „Acțiune industrială în Săcuime“ („Ipari akezió a Székelyföldön“) care se va trimite tuturor deputaților din Săcuime, comiților supremi, comitatelor, camerei comerciale și industriale din M.-Vásárhely, apoi societăților „Kultüregylet“ și „Székelyegylet“ cu a cărora conlucrarea ministrului de comerț voințe să țină o anchetă asupra acțiunii industriale ce intenționează a iniția în Săcuime.

Partea primă a acestei lucrări se ocupă cu situația economică din Săcuime, iar partea a doua tratează despre industria ei și condițiunile de dezvoltare a industriei săcuiești. Locuitorii de peste $\frac{1}{2}$ milion din cele 4 comitate săcuiești sunt constrânși a emigra din cauza grelelor referințe de trai și a lipsei de izvoare nouă de câștig. Afară de aceasta, — se zice în lucrarea din chestiune — naționalitățile încep a ocupa tot mai mult teren între Săcui, ceea ce se documentează cu mai multe tabele statistice, din cari rezultă, că în ultimii 25 ani maghiarimea s'a redus în aceste părți cu 10·8%. Deja datele acestea singure dovedesc cât de necesar este a porni o acțiune extinsă și serioasă. Cauza principală a sărăcirii săcuimii, este unilateralitatea ocupațiunii locuitorilor, cari trăiesc numai din cultura pădurilor și din agricultură. Căci pe când în cealaltă parte a țării se ocupă cu agricultura 66·5% a locuitorilor, pe atunci în Săcuime numărul acesta se urcă la 77·6% deși nu numai că pământul este calitativ mai rău, dar cuantitativ încă cade mai puțin asupra singuraticilor. În Ungaria cad pe un metru pătrat de pământ arător 135 de suflete, între Dunăre și Tisa 142·2, pe când în Săcuime teritoriul acesta trebuie să nutrească 166·6 suflete. La aceasta se mai adaugă sistemului învechit de economie, numărul neînsemnat al vitelor, în urma cărora o parte însemnată (22%) a pământurilor săcuiești formează ogor.

De aci provine apoi, că venitul mediu al unui agricultor săcuu este de K 118·50 la an, pe când în Ungaria acest venit se prezintă cu K 157·2 pro cap.

Broșura arată mai departe, că în Săcuime populația nu este prea deasă, ci trebuie numai schimbat fundamentul sistemului de economie pentru a ajunge la un rezultat favorabil.

Partea a treia a broșurei se ocupă cu institutele de bani din Săcuime. Capitolul acesta relevă faptul caracteristic, dar înspăimântător totodată, că un factor care contribuie în măsură însemnată la sărăcirea poporului din aceste ținuturi, este *politica de dividendă* urmărită de băncile săcuiești, față de caristau băncile naționalităților cu politica lor sistematică. Aci se face o interesantă comparație între 34 institute de bani săcuiești și 3 mari institute de bani din Sibiu („Albina“, „Boden-Credit-Anstalt“ și „Sparcassa“). Rezultatul surprinzător al acestei comparații este, că pe când cele 34 bănci săcuiești au realizat în 1903 cu un capital societar de K 8 mil. și un revirement de K 42 mil. un câștig curat de K 755,701, pe atunci câștigul celor 3 bănci sibieni se prezintă la un capital de K 8½ mil. și un revirement de K 134 mil. numai cu K 669,537. Intre astfel de împrejurări nu este mirare, dacă sarcinile ipotecare din Săcuime sunt în continuă creștere, anume în 1901 cu K 10 mil., în 1902 cu K 7 mil. și în 1903 cu alte K 6 mil.

Broșura arată și activitatea de până acum a guvernelor pentru dezvoltarea industriei din Săcuime. Conform acestor date s'a dat în ultimii 10 ani pentru instrucția industrială tot cam K 1 mil., pentru nemijlocita promovare a industriei cam atâta, din care sumă s'a cheltuit $\frac{1}{2}$ mil. pentru industria de casă și K 410,000

pentru industria mică. O sumă însemnată de K 215.000 s'a cheltuit pentru plasarea tinerilor Săcui prin fabrici și pe la industriasi.

Ministrul propune ca să se infinteze în Săcuime drept instituțiuni de caracter general un institut tehnologic, ateliere comune pentru industria mică, internate pentru ucenici, însoțiri industriale de producțiune, magazine comune etc.

Afără de acestea se mai propune în industria de lemn, fondarea de fabrici: de uși și ferestrii, de mobile, de scaune din lemn de fag, de bastoane și jucării etc.

Industria de țesut și tors se proiectează a se desvolta pe baze mai largi ca până acum, prin înființarea de mai multe întreprinderi noi. Pentru împămenirea industriei de lăut se vor da stipendii și ajutoare; industria de peatră și marmoră va fi ajutată cu mașini și favoruri de transport etc.

În fine se vor fonda câte o turnătorie de fer, fabrică de unelte și sârmă etc.

Acesta ar fi planul de acțiune al ministrului pentru salvarea Săcuilor. Viitorul va arăta dacă milioanele investite din visteria statului pentru promovarea intereselor specifice săcuiești vor satisface pe ceie trăiesc din „chestia săcuiească“, ori se vor reclama nouă și nouă favoruri, căci „pofta vine mâncând“.

Prelegerile economice.

Deja în anul trecut ședința plenară a secțiunilor Asociațiunii a ajuns la concluziunea, că unul dintre mijloacele cele mai puternice pentru înaintarea bunăstării țaranilor noștri, este propagarea în mijlocul lor a cunoștințelor agronomice.

S'a fost constatat din partea numitei ședințe plenare, că o propagandă neîntreruptă a cunoștințelor economice ar lumina mintea țaranului nostru și l-ar determina să țină și el pas cu progresele științei pe terenul economic. De aceea s'a fost decis, ca să se facă o propagandă sistematică în această direcțiune în toate ținuturile locuite de poporul nostru; și drept mijlocul cel mai potrivit în această privință s'a fost enunțat: aranjarea de prelegeri populare, însoțite de demonstrațiuni practice în toate despărțămintele Asociațiunii.

Inițierea lucrării cu efect în această direcțiune a fost zadărnicită în primul rând prin lipsa totală a mijloacelor materiale.

Se știe, că adunarea generală din anul trecut a Asociațiunii votase în scopul calificării învățătorilor pentru școalele economice de repetițiune suma de K 2000; nu a votat însă nimica în scopul prelegerilor economice.

Dupăce însă pe învățătorii școalelor economice de repetițiune îi califică statul, și dupăce școalele din vorbă, încât pentru confesiuni, sunt numai facultative, ședința plenară a secțiunilor Asociațiunii a revenit asupra deciziunii sale din anul trecut și — cumpănind bine toate momentele — a aflat că în împrejurările actuale suma de K 2000 ce Asociațiunea poate să jertfească direct pentru cultura țaranului, — s'ar întrebunță mult mai cu folos, punându-o în serviciul prelegerilor economice pentru largile masse ale poporului.

Procedând astfel — prin prelegerile populare — se va putea lumina poporul și asupra însemnătății școalelor economice de repetițiune, îndemnându-l să aducă

toate jertfele posibile pentru înființarea lor pretutindeni unde se poate.

Prelegerilor economice le este rezervat, fără îndoială, un rol foarte important pentru înaintarea poporului nostru. Căci în toți ramii economici sunt de a se face înșiriri, iar în unele privințe este totul de făcut. Așa e în privința cultivei cerealelor, a nutrețului artificial, a prășirei și creșterii vitelor, a lăptăriei, a prășirei galițelor, a stupăritului, și a cultivei vermicilor de mătasă. Așa e în privința uneltelor și mașinilor economice etc. Căci în direcția aceasta s'au făcut multe descoperiri folositoare și s'au inventat înlesniri practice, prin cari țărănul poate trage mai mare folos din toată economia sa.

Aproape totul e de făcut în cea mai mare parte a comunelor din despărțămintele Asociațiunii și referitor la cultura grădinilor de legumi și de pomi, atât de neglijate.

Un teren vast și părăginit, unde aproape totul e de făcut, ni-se prezintă și în alte privințe, cum este acela: al meseriilor, industriei și comerțului; nu mai puțin în ce privește terenul tovărășiilor, al asigurărilor etc.

Cu suma de K 2000, despre care am vorbit, se poate porni, organiza și duce la bun sfârșit o lucrare mult promițătoare în toate direcțiunile arătate aici.

În acest scop se impune înainte de toate să angajăm puținii noștri specialiști în ale agriculturii, între cari și învățătorii cari s'au calificat în timpul din urmă în: pomărit, vierit, vinărit, stupărit, etc.

Aceste persoane să se remunereze în mod modest.

Prelegerile să se țină sub prezidiul a câte unui delegat al comitetului despărțămintelor și prealabil aceste prelegeri să se transpună comitetului central pentru cenzurare, iar ulterior pentru eventuală publicare.

Se vor lua dispoziții ca rând pe rând toate despărțămintele să beneficieze din această sumă.

Cu ocaziunea acestor prelegeri se va stăru pentru înființarea de biblioteci populare și agenturi ale Asociațiunii, cum și pentru organizarea grădinei școlare, eventual pentru înființarea de pepiniere de viță, stupării, etc.

Prelegerile ținute în modul de până acum nu au avut efectul ce se așteaptă dela ele.

Tratând în timp de o oară întreaga chestia vieritului, vinăritului, pomăritului sau stupăritului, etc., totul se face în ruptul capului și puțin, foarte puțin îi rămâne auditorului.

De aceea o reformă se impune și în această privință. Căci cu totul altcum are să fie, dacă se va țineă câte un ciclu de 3—5 prelegeri asupra unui ram economic. În chipul acesta materialul se va putea trata cu răgaz, experimentând la tot pașul. Prelegerile astfel vor fi urmărite cu interes și vor lăsa urme vădite în inima ascultătorilor, întărindu-le voia pentru a urmă și ei la fapte conform povețelor ce li-s'a dat. Deci se vor da cicluri de prelegeri și se va face propagandă ca să participe la aceste prelegeri și popor din comunele învecinate.

Astfel întocmite prelegerile economice, ele vor deveni o școală de mare valoare pentru popor, o școală de adulți cu limba de predare știută și înțeleasă pe deplin de toți ascultătorii.

Această școală, bine organizată, este menită să producă reforme economice în popor în timp apropiat.

Iar dacă prelegerile vor fi însoțite, pe cât posibil, și de aparatele de proiecțiuni succesul are să fie cu atât mai bine asigurat,

Cumpănind deci bine toate momentele, ce ni-se

pun în perspectivă prin introducerea sistematică a prelegerilor economice pe sama poporului, cu favorurile, ce ni-le-ar îmbia școalele economice de repetițiune, cari pentru confesiunile noastre în genere sunt în împrejurările actuale aproape imposibile, — trebuie să constatăm, că abandonarea ajutorării acestor școale și întrebuițarea ajutorului anual de K 2000, în scopul prelegerilor economice, — are să fie un lucru din cele mai bune, și în chipul acesta Asociațiunea va face de sigur un serviciu neprețuit poporului nostru, iar pentru ea însaș prelegerile economice sistematice vor fi un izvor de continuă întărire, și expansiune până în cele mai neînsemnate cătune și până la granițele extreme ale elementului românesc

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiin, 4 August 1905.

În piața internă de bani cererea intensivă manifestată la ultimo s'a redus încurând după aceea la cadrul normal. Cu toate acestea discontul privat continuă a se menține în B.-Pesta la 4% și mai bine, iar în Viena, unde se urcase în mod trecător la 3³/₈% discontul s'a redus la 3¹/₈%.

În piața externă de bani, deși financierii prevăd după încheierea păcii dintre Rusia și Japonia o epocă a discontului urcat, până acum dominează încă abundență de bani.

În Berlin discontul privat urcat la ultimo până la 2¹/₈%, s'a redus încurând la 2%. În Londra în urma abundenței de bani, procentul depozitelor a fost redus de bănci cu 1/4%, ceea ce a provocat reducerea discontului privat la 1³/₄%.

În Paris banii se oferă în abundență cu 1¹/₂%.

CRONICA.

Falimente în cuartatul II. 1905. În Austria și Ungaria, incluzive țările ocupate, au fost declarate în stare de faliment în cuartatul II. al anului curent în total 435 firme, față de 545 în cuartatul I. și anume în Viena 50 (în cuartatul I. 13), în celelalte orașe ale Austriei-de-jos 21 (21); în Austria-de-sus 9 (13); în Salzburg 2 (7); în Tirol 22 (23); în Stiria 19 (21); în Carniolia 6 (2); în Carintia 8 (9); în țările litorale 14 (11); în Dalmația 2 (3); în Voralberg 3 (9); în Bohemia 86 (109); în Moravia 25 (26); în Silezia 13 (17); în Galiția 12 (14) și în Bucovina 3. Numărul falimentelor din Ungaria a fost de 137 (161) și al celor din Bosnia și Herzegovina 6 (2). Totalul concurselor deschise în semestrul I. 1905 în monarhia întreagă este deci de 978, față de 915 în sem. I al anului precedent.

SUMAR.

Conferența băncilor noastre. — Calumnii. — Acțiunea industrială a guvernului în Săcuime. — Prelegeri economice. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Falimente în cuartatul II. 1905.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

membriilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 și 1905.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu (Nagyszeben).

CURS COMPLET

DE

CORESPONDENȚA COMERCIALĂ

cu explicarea termenilor comerciali

de

I. C. Panțu,

profesor la școala superioară de comerț din Brașov.

Prețul K 3.50.

Se poate comanda la autor sau la tipografia

A. Murășianu în Brașov.

An apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația »Revistei Economice«. cea dintâi cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1.—

Medalia de aur dela Exponziția științifică din București, 1903.

Enciclopedia Română
publicată de Institutul de studii științifice
ASOCIAȚIUNII
pentru
dezvoltarea științei și cultura poporului român
de
Dr. C. Diaconovich
Cu ilustrații științifice și literare.

3160 pag. 8° mare — 37.622 articole.

3 tomuri
legate luxos
K 80.—

33 fasc.
broșurate
K 70.—

Minerva
Editura și tiparul
1904
W. Krafft, Sibiu.

Se comandă la
Biroul „Asociațiunii“ Sibiu, str. Morii Nr. 6.